

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
HIVATAL

Cím: 1139 Budapest, Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15.
Tel.: 443-5797, 30-777 Fax: 443-5778, 30-763
E-mail: hivatal.orfk@ork.police.hu

Szám: 29000-105/301-3 /2015. P.

Tárgy: TMRSZ beadványa drog- és alkohol ellenőrzés
kérdésében
Ügyintéző: dr. Kardos Beáta
Telefon: 33-070
E-mail: kardosb@ork.police.hu

Szima Judit asszonynak,
Tettekesz Magyar Rendőrség Szakszervezetének Főtitkára

7101 Szekszárd
Tanya u. 4.
Pf. 297

Tisztelt Főtitkár Asszony!

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez címzett, a rendőrség hivatásos állománya drog- és alkohol ellenőrzésének szabályozására vonatkozó megkeresésével összefüggésben az alábbiakról tájékoztatom.

Általánosságban indokolt kiemelni, hogy a jelenleg hatályos szabályozáshoz képest a 2015. július 1-jén hatályba lépő, a *rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény* (a továbbiakban: új Hszt.) és a 341. § 10. pontjának felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet a tárgykört a jelenleg hatályos jogi környezetnél részletesebben szabályozza. Figyelemmel ezen jogszabályok hatályba lépésének közeli időpontjára, és a személyi állomány erről történő tájékoztatásához fűződő érdekre, az alábbiakban a 2015. január 1-jétől hatályos szabályozás, és az annak tartalmi előkészítését befolyásoló körülmények bemutatására kerül sor.

A jelenleg hatályos szabályozás kapcsán a *fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény* (a továbbiakban: Hszt.) érdemel kiemelést, amelynek 68. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hivatásos állomány tagja köteles az előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni és feladatát teljesíteni, illetve e célból rendelkezésre állni. A *rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet* 98. § (4) bekezdésében leírtak szerint nem osztható be szolgálatba az a rendőr, aki szeszes italt fogyasztott vagy más szer hatása miatt bódult állapotban van.

Az *Ellenőrzési Szabályzatról szóló 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás* (a továbbiakban: Ellenőrzési Szabályzat) 20. pont j) alpontja alapján az ellenőrzés végrehajtása során alkalmazható módszerek közé tartozik a rendőrségnél rendszeresített technikai eszközzel, szükség esetén orvosi vizsgálat alkalmazásával annak vizsgálata, hogy az ellenőrzött személy fogyasztott-e alkoholt vagy bódító hatású szert. Az Ellenőrzési Szabályzat 28. pontja szerint az ellenőrzés során az ellenőr és az ellenőrzött jogait, kötelezettségeit olyan módon kell érvényesíteni, illetve teljesíteni, hogy az ne sértse az emberi méltóságot, a szolgálati és rendfokozati tekintélyt. Az Ellenőrzési Szabályzat 136. pontja alapján az ellenőrzés alá vont az ellenőrzés tényével, módjával, megállapításaival szemben annak tudomására jutását követő nyolc napon belül panaszt terjeszthet elő. A panasz előterjesztésének az ellenőrzés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

A **munkajogi bírói jogalkalmazás** a munkavállalók alkoholos befolyásoltságának témájában kialakított gyakorlata alapján a munkáltatói ellenőrzésben való közreműködést a munkavállaló munkaviszonyból eredő kötelezettségeként definiálja (a Legfelsőbb Bíróság MK122. sz. állásfoglalása).

Az **adatvédelmi biztos** munkahelyi drogtesztokról szóló 2005. évi állásfoglalása is kifejti, hogy az átlagos munkaköröknél más a megítélése azoknak a munkaköröknek, amelyeknél törvényi felhatalmazás alapján a drogteszt alkalmazása az érintettek egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságának minősítésénél megengedett vagy egyenesen kötelezően igénybe veendő eszköz. Erre példa a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény felhatalmazása alapján született, a hivatásos és szerződéses katonák egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasságának minősítéséről szóló 4/2003. (I. 31.) HM rendelet szabálya, mely szerint a katonák egészségi alkalmasságának megítéléséhez a drogszűrés eredménye nem mellőzhető.

A fentiek mellett indokolt kiemelni a szabályozás kialakításának azon alapelvét, amely szerint a hivatásos állomány tagja alkoholos vagy kábítószeres befolyásoltságtól mentes állapotának biztosításához – figyelemmel a rendőröket megillető közhatalmi jogosítványokra – alapvető társadalmi érdek fűződik. Ennek megfelelően fogalmazzák meg alapvető elvárásként a szolgálati viszonyra vonatkozó jogszabályok az alkoholos vagy kábítószeres befolyásoltságtól mentes állapot meglétét a szolgálat teljes időtartama alatt. A munkáltatónak nemcsak lehetősége, hanem kötelezettsége, hogy az állomány tagjainak emberi méltóságát tiszteletben tartva ellenőrizze ezen követelmény teljesítését, hiszen felelősséggel tartozik a közhatalmi jogkört gyakorló beosztottja által tanúsított magatartás következményeiért. A 2015. július 1-jén hatályba lépő új szabályozás is követi ezt a követelmény rendszert az alábbiak szerint.

Az új Hszt. 102. § (1) bekezdésének *h)* pontja értelmében a hivatásos állomány tagja a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles a szolgálatképes állapot megállapítása érdekében a befolyásoltság kiszűrése céljából az alkohol, a kábítószer vagy pszichotróp anyag fogyasztásának ellenőrzését célzó, műtétnek nem minősülő vizsgálatnak magát alávetni a miniszteri rendeletben meghatározott szabályok szerint.

Az új Hszt. 341. § 10. pontja felhatalmazást ad a miniszter számára, hogy a szolgálatképes állapot megállapítása érdekében a befolyásoltság kiszűrése céljából elvégezhető vizsgálatok körét és a vizsgálat végrehajtásának szabályait rendeletben állapítsa meg, erre figyelemmel került sor *a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálatképes állapota megállapítása érdekében a befolyásoltság kiszűrése céljából elvégezhető vizsgálatok köréről és a vizsgálat végrehajtásának szabályairól* szóló 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) kiadására.

A BM rendelet részletes rendelkezései két fejezetre oszlanak, meghatározva egyfelől az alkoholos befolyásoltság, másfelől a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben meghatározott kábítószer és új psychoaktív anyag általi befolyásoltság ellenőrzésének rendjét. A már kihirdetett BM rendelet előírásai megismerhetők, hozzáférhetők, így a részletes rendelkezések megismétlésének mellőzésével az alábbiak kiemelése indokolt.

Az alkoholos befolyásoltság ellenőrzésének BM rendeletben megállapított rendje a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte ellenőrzésének és az ellenőrzéshez rendelkezésre álló eszközök és mintavételi lehetőségek alkalmazásának egységes rendőrségi szabályozásán alapszik.

Annak érdekében, hogy a kábítószer-fogyasztás okozta befolyásoltság ellenőrzésére indokolt esetekben kerüljön sor, a BM rendelet kellő rugalmassággal határozza meg azokat a körülményeket, amelyekből okkal vonható le következtetés a kábítószer-fogyasztás okozta befolyásoltság fennállására.

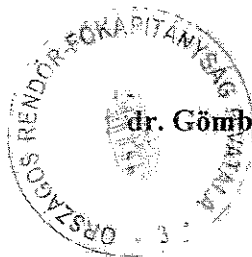
Az Országos Toxikológiai Intézet e tárgykörben ismertetett álláspontja szerint egyes szerek fogyasztása vizeletből csak akkor igazolható, ha azok legspecifikusabb biológiai bomlástermékét sikerül kimutatni. Ezen túlmenően egyes szerek (pl. új típusú „designer drogok”) vizeletben megjelenő biológiai bomlásterméke nem is ismert. Mindezekon felül a vizeletminta biztosítása eshetőleges, ugyanis az nem kikényszeríthető, ha az intézkedés alá vont nem hajlandó vagy hosszú ideig nem képes a mintaadásra. Ezért a BM rendelet megteremti a vérvétel lehetőségét is. A kábítószer-fogyasztás bizonyítása során a vérvétel lehetőségének bódult állapot esetére történő korlátozását az indokolja, hogy a szervezet anyagcseréjének sajátosságai révén az elfogyasztott szer csak jóval korlátozottabb ideig mutatható ki a vérből, ezért az időben távolabbi kábítószer-fogyasztás bizonyításához eszközül már nem szolgál.

Összességében tehát az új Hszt., illetve a végrehajtására kiadott BM rendelet által biztosított részletes szabályozás megítélés szerint alkalmas arra, hogy a munkáltató ellenőrzési lehetőségei, illetőleg a hivatásos állomány tagjainak kapcsolódó jogai és kötelezettségei egyértelműen megismerhetőek legyenek, egyúttal pedig a szabályozás megfelel az Alkotmánybíróság által kimunkált szükségesség-arányosság alapjogi tesztjének.

Ilyen módon biztosítható egyrészt, hogy a hivatásos állomány tagjai a kapcsolódó jogosultságaik és kötelezettségeik teljeskörű ismeretében járjanak el, másrészt pedig érvényesíthető az ahhoz fűződő társadalmi érdek is, hogy a közhatalmi jogosítványok birtokában eljáró rendőr alkoholos vagy kábítószeres befolyásoltságtól mentes állapotban lássa el szolgálati feladatait.

Budapest, 2015. július „6”.

Tisztelettel:

NICA
dr. Gömbös Sándor r. dandártábornok
hivatalvezető